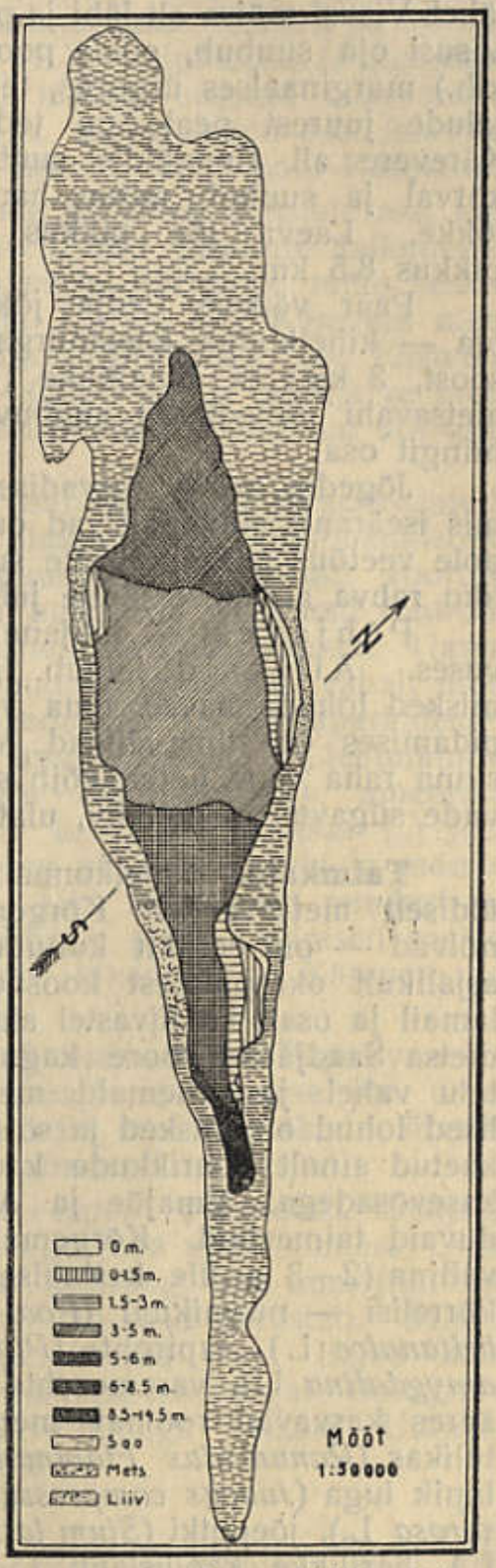
Teised kolm järve — Pupastvere (1.1 km pikk, 0.2 km lai, 22 ha), Umbjärv (0.6 km pikk, 0.2 km lai, 12 ha) ja Ilmjärv (350 m pikk, 80 m lai, pindala 2.5 ha) — on kõik väikesed soojärved, milledest kaks esimest oma vee kraavide kaudu välja saadavad, esimene Muda-, teine Emajõkke; Ilmjärv on umbjärv.

Voolavaist vetest pole Äksi kihelkond rikas. Suuremad jõed — Amme ja Emajõgi — piiravad ainult kihelkonda, kuna sisemine jõgi — Mudajõgi — oma lisajõgedega tähtsuseta veesoonena esineb. Amme jõgi piirab kihelkonda Pikstest kuni Muugani (23.5 km pikkuselt), idast ja osalt lõunast, ürgorus silmuskelles tugevasti ja moodustades vanu jõekooldusid, eriti Kobratu ja Erala küla all. Jõe laius kõigub 10 m (Pikste juures) 40 m:ni (Muuga ja Kangru vahel); sama vahelduv on ka sügavus ja voolu kiirus, mis üldiselt pikaldane (lang 8.5 m, 0.03‰). Amme jõge jätkab lõunapiiril 21.3 km:i pikkuselt Emajõgi (laius 40 m — Prosta kohal, 77 m kihelkonna edelasopis; sügavus 1.5 m Kärevere kanali suust allapoole ja 5.3 m edelasopis; jõe lang kihelkonna piirides 1 m), mis kihelkonna edelaosas, laias orundis voolates, hulga kooldusid moodustab. Kärevere all on oruahend; tekib kärestik, mis iseäranis madal on Kärevere kanali suust vähe allpool, seal, kus jõgi hargneb kaheks haaraks, piirates nendega väikest liivast saart. Parempoolsem, laiem haar on vaevalt 20—30 sm sügav, pahem (laevasõidutee) on vähe sügavam (kuni 1.4 m), kuid õhenenud madalikkude ja rändrahnudega.

Kihelkonna keskelt voolab läbi Mudajõgi (14.3 km), mis juhib Saadjärve vee Laeva jõkke. Jõgi on madal, aeglase vooluga ja silmuskleb tugevasti. Äksi kiriku ja Pupastvere küla all on teda süvendatud ning sirgendatud. Teine suurem veesoon on Laeva

L. v. z. Mühlen'i j.

163. joon. Soitsjärv.
Välimine joon näitab järve endist raja, sisemine praegust.